

Kohēzijas politikas ES fondu 2014-2020.gada plānošanas perioda investīciju vadības riski un to mazināšanas pasākumi un izpilde

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
1.	Liels grozījumu skaits nacionāla līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos (politiskās ietekmes risks)	<p>Lai reaģētu uz izmaiņām nozares politikā un atbilstoši nodrošinātu grozījums plānošanas dokumentos, jaunu kontroles pasākumu ieviešana nav nepieciešama un vidēji augstais risks 2017. gadā pastiprināti tiek uzraudzīts ar jau ieviestajiem pasākumiem:</p> <p>1) ES fondu vadošā iestāde rūpīgi izvērtē katru priekšlikumu grozījumu veikšanai, kā arī nepieciešamības gadījumā konsultācijas ar Eiropas Komisijas (turpmāk - EK) pārstāvjiem par potenciālajiem grozījumiem plānošanas dokumentos.</p> <p>2) Kopā ar nozaru ministrijām vienmēr tiek analizēti alternatīvi risinājumi, kas neietver nepieciešamību veikt grozījumus nacionālā līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos.</p>	2017. gada 31. decembris	Turpinot darbu pie grozījumu darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība" saskaņošanas ar EK, 2017.gada 24.aprīlī tika saņemti EK apsvērumi par virzītajiem grozījumiem. Sadarbībā ar nozaru ministrijām notiek darbs pie atbilžu sagatavošanas un saskaņošanas ar EK, jo īpaši par snieguma ietvara mērķu samazināšanu, lai Latvija un nozares nezaudētu ES atbalsta iespējas investīcijām (oficiālu atbildi EK plānots sniegt 2017.gada III ceturksnī).

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
2.	Tiek kavēta specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM), to pasākumu un atlases kārtu īstenošanas uzsākšana	<p>Lai noturētu risku esošajā līmenī, SAM un to pasākuma dokumentācijas saskaņošanas procesā turpinās nozaru ministriju un FM solidārās atbildības stiprināšana, kas ietver:</p> <p>a) piedāvāt ministrijām iespēju organizēt kopējas Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumu un pavadošo dokumentu precizēšanas sesijas attiecībā uz FM komentāriem un iebildumiem;</p> <p>b) ministri un valsts sekretāri tiek informēti par visiem ES fondu aktivitāšu ieviešanas MK noteikumu projektiem, kas 2 mēnešus pēc izsludināšanas Valsts sekretāru sanāksmē (turpmāk – VSS) vēl nav iesniegti izskatīšanai MK vai MK komitejas (turpmāk - MKK) sēdē;</p> <p>c) nepieciešamības gadījumā jautājuma risināšanā savlaicīgi iesaistīt ministriju politisko vadību;</p> <p>d) papildus ministrijas tiks aicinātas izmantot MK kārtības rullī paredzētos procesus (organizēt MK noteikumu saskaņošanas sanāksmes, sniegt nesaskaņotos jautājumus</p>	2017.gada 31.decembris	<p>Saskaņā ar MK noteikumu apstiprināšanas laika grafiku, atlicis pieņemt lēmumus par 263 milj. <i>euro</i> ES finansējuma (6 % no kopējā plānošanas perioda ES finansējuma 4,4 mljrd. <i>euro</i>) izmantošanu investīcijās, galvenokārt, izglītības, uzņēmējdarbības, energoefektivitātes, vides aizsardzības, veselības infrastruktūras, jauniešu atbalsta pasākumu un ES fondu vadības finansēšanas jomās.</p> <p>No FM puses turpinās aktīvs darba process, lai konsekventi sekotu līdzi un pēc iespējas uzlabotu un paātrinātu SAM regulējuma izstrādes un attiecīgi ieviešanas progresu. Pārskata periodā, izvērtējot nepieciešamību, veiktas šādas riskus mazinošas darbības:</p> <p>a) katru mēnesi tiek gatavots informatīvais ziņojums, kuru valdībai tiek sniegta operatīva informācija par progresu ES fondu ieviešanā, kā arī tiek identificēti aktuālie problēmjautājumi un nepieciešamības gadījumā piedāvāti riska mazināšanai veicamie pasākumi;</p> <p>b) ņemot vērā regulāro MK skatīto informāciju, ministriju politiskā vadība tika regulāri iesaistīta;</p> <p>c) FM, sniedzot pirmreizējo atzinumu par VSS izsludināto MK noteikumu projektu, skaidri norāda kontaktpersonu, ar ko sazināties neskaidru jautājumu gadījumā, kā arī aicina organizēt saskaņošanas sanāksmi, nepieciešamības gadījumā divpusēju sanāksmi, lai operatīvi vienotos par nesaskaņotajiem</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		izskatīšanai MKK), informēt FM par dokumentu sagatavošanas procesu un sarežģījumiem, ja tādi rodas un, kur tas ir lietderīgi, proaktīvi iesaistīt FM ieilgušo jautājumu skatīšanā ar citām ministrijām un organizācijām.		jautājumiem. Ir norisinājušās arī vairākas saskaņošanas sanāksmes, piemēram, par atsevišķām finanšu instrumentu programmu un degradēto teritoriju revitalizācijas, atkritumu pārstrādes, pašvaldību infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbībai, ieguldījumi IKT risinājumu izveides pasākumu īstenošanas MK noteikumu projektiem.
3.	Izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteiktie pasākumi/ plānošanas dokumentos paredzētie īpašie nosacījumi netiek pildīti	Lai novērstu, ka praksē netiek īstenoti vai daļēji tiek īstenoti pasākumi, kas attiecināmi uz plānošanas dokumentos iestrādātajiem un izpildītajiem <i>ex-ante</i> nosacījumiem, ieviesti efektīvi un samērīgi uzraudzības pasākumi: 1) izveidots plānošanas dokumentos ietvertos solījumu un izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteikto pasākumu reģistrs; 2) reizi ceturksnī vadošā iestāde veic reģistra izpildes progressa pārbaudi; 3) jautājuma stratēģiskā uzraudzība tiek nodrošināta arī ar regulārām nozaru ministriju atskaitēm.	2017.gada 31.decembris	1. Ir izveidots plānošanas dokumentos ietvertos solījumu (apņemšanos) un izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteikto pasākumu reģistrs un reizi ceturksnī vadošā iestāde veic reģistra izpildes progressa monitoringu. 2. Plānošanas dokumentos ietvertos solījumu un izpildītajos <i>ex-ante</i> nosacījumos noteikto pasākumu īstenošanas progress ietverts Stratēģiskajā progressa ziņojumā par Partnerības līguma Eiropas Savienības investīciju fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam īstenošanu. 2017. gada 30. jūnijā uzsākts saskaņošanas process ES fondu Uzraudzības komitejas un Partnerības līguma vadības grupas ietvaros, lai nodrošinātu ziņojuma iesniegšanu Eiropas Komisijā līdz 2017. gada 31. augustam.
4.	Būtiskas novirzes no maksājumu pieprasījumu iesniegšanas	1) Maksājumu un rādītāju mērķu apstiprināšana MK, kā arī regulāru ziņojumu gatavošana par investīciju ieviešanas progresu;	2017.gada 31.decembris	1) Vadošā iestāde turpina uzraudzīt MK 2017. gada 14. marta sēdē (prot. Nr. 12 43. §) 2. punktā atbalstītos investīciju ieviešanas plānus

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
	prognozēm vai snieguma ietvarā noteiktajiem rādītājiem	<p>2) Uzraudzības sanāksmes ar atbildīgajām iestādēm un sadarbības iestādi par progresu, rīcības plāna/ uzdevumu noteikšanai (ja nepieciešams);</p> <p>3) Ja nepieciešams, ES fondu vadošā iestāde nodrošina Partnerības līguma Eiropas Savienības investīciju fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam un Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” grozījumu sagatavošanu un iesniegšanu Eiropas Komisijai un darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” papildinājuma aktualizāciju 2014.–2020.gada plānošanas periodā.</p>		<p>2017. gadam¹. 2017. gada 22. - 24. aprīļa vēstulēs finanšu ministre ir tieši vērsusies pie katra no paredzētajiem projektu īstenotājiem ar aicinājumu intensificēt projektu uzsākšanu un ieviešanu, kā arī lūgusi noteikt augstu prioritāti virzīto projektu ieviešanai un plānu izpildes disciplīnai, un veikt visus iespējamus pasākumus projektu ieviešanas gaitas paātrināšanai.</p> <p>MK sniegta ikmēneša operatīvā informācija par ieviešanas plānu izpildi, tāpat sākot ar 2017. gadu, ES fondu vadošā iestāde katru mēnesi turpina Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai sniegt pārskatus par ES fondu investīciju progresu².</p> <p>2) 2017. gada II. ceturksnī (10.-11. maijā) notika ES fondu Uzraudzības komitejas ikgadējā izbraukuma sēde Valmierā, kuras ietvaros tika izskatīti aktuāli jautājumi, t.sk. tika apspriests ES fondu investīciju progress. Sēde notika arī tiešsaistes režīmā un plašāka informācija pieejama e-portfelī³ un FM tīmekļa vietnē⁴.</p> <p>Tāpat reizi ceturksnī notiek atbildīgās iestādes rīkotas SAM īstenošanas uzraudzībai vērstas uzraudzības</p>

¹ Reizi pusgadā gatavojamais “Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016. gada 31. decembrim” un tā pielikumi pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam; Papildus informācija pieejama šim pārskatam pievienotajā 1.pielikuma 1.punktā.>

² Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-par-es-fondu-istenosanu-1>

³ <https://komitejas.esfondi.lv/layouts/15/start.aspx#/SitePages/10.aspx>

⁴ <http://www.fm.gov.lv/lv/galerija/video/54933-es-fondu-uzraudzibas-komitejas-sede-10-maija>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<p>padomes (tiek izveidotas saskaņā ar MK noteikumiem par SAM īstenošanu), kuru ietvaros tiek izrunāti konkrēti ar projektu ieviešanu saistītie jautājumi (problēmas, riski), pieaicinot novērotāju statusā finansējuma saņēmēja, sadarbības iestādes (CFLA) un vadošās iestādes pārstāvjus (piemēram, 20.jūnijā notika IZM rīkotā projektu uzraudzības padomes sēde par 8.5.1. SAM "Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā", 8.5.2. SAM "Nodrošināt profesionālās izglītības atbilstību Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai" un 8.5.3. SAM "Nodrošināt profesionālās izglītības iestāžu efektīvu pārvaldību un iesaistītā personāla profesionālās kompetences pilnveidi").</p> <p>3) Vienlaikus, līdzīgi kā iepriekšējā ceturksnī, vadošā iestāde nodrošinājusi sanāksmes ar sadarbības iestādi (CFLA) un ministrijām kā atbildīgajām iestādēm par attiecīgo ministriju pārziņā esošo SAM ieviešanas progresu, iespējamo izaicinājumu, investīciju plānu, u.c. jautājumu risināšanu. Attiecībā uz EK 2017.gada 31.martā iesniegtajiem kritiski nepieciešamajiem DP grozījumiem (īpaši par snieguma mērķu samazināšanu, lai Latvija un nozares nezaudētu ES atbalsta iespējas investīcijām) š.g. jūnijā ir notikušas sarunas ar EK, kā arī sniegta papildu informācija atbilstoši EK komentāriem.</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				Nepieciešamības gadījumā proaktīvi notiek ministru tikšanās, lai vienotos par efektīvāko risinājumu risku mazināšanai.
5.	Normatīvo aktu pārskatīšana un īstenošana, nepietiekamā kvalitātē sagatavota iepirkuma dokumentācija	<p>1) Iepirkumu uzraudzības birojam (IUB) reizi ceturksnī organizēt pirmspārbaužu metodikas sanāksmes, pieaicinot sadarbības iestādi, vadošo iestādi un atbildīgās iestādes, kā arī programmas apsaimniekotājus un aģentūras, lai apspriestu attiecīgajā ceturksnī konstatētās problēmas iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā, kā arī izvērtētu nepieciešamību aktualizēt metodiku.</p> <p>2) Līdz 31.03.2017. aktualizēt pirmspārbaužu veikšanas metodiku atbilstoši Publisko iepirkumu likumam, kas pārņem ES direktīvas publisko iepirkumu jomā.</p> <p>3) Tiek veiktas projektu iepirkuma plānos iekļauto iepirkumu dokumentācijas un iepirkumu procedūras norises pirmspārbaudes (turpmāk – iepirkumu pirmspārbaudes).</p>	2017.gada 31.decembris	<p>Par ES fondu plānošanas perioda iepirkumu jomas riska īpašnieku ir noteikts IUB, kurš ir atbildīgs par jaunu iepirkumu jomas risku identificēšanu, atsevišķu kontroļu īstenošanu, papildus nepieciešamo pasākumu apzināšanu un ieviešanu paredzētajā termiņā.</p> <p>Pārskata periodā būtiskākie īstenotie pasākumi riska mazināšanai:</p> <p>1) 2017. gada 29. maijā tika rīkota sanāksme ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām par iepirkumu pirmspārbaužu metodiku un citiem ar iepirkumiem saistītiem jautājumiem iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā (protokols pieejams tīmekļa vietnē: http://www.esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1).</p> <p>2) 2017.gada 7.aprīlī tika aktualizēta atbilstoši jaunajam Publisko iepirkumu likuma regulējumam (21.jūnijā atkārtoti aktualizēta) un nosūtīta visām iesaistītajām institūcijām Metodika par iepirkumu pirmspārbaužu veikšanu sadarbības iestādei Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā (metodika pieejama tīmekļa vietnē: https://www.iub.gov.lv/lv/node/98).</p> <p>3) Iepirkumu pirmspārbaudes. Iepirkumu pirmspārbaužu veikšana pārskata periodā ir bijis iedarbīgs instruments risku mazināšanai projektu iepirkumu jomā, tādejādi preventīvi (pirms</p>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Risku mazināšanas veicamo pasākumu izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		4) Rīkot seminārus – vienu ES fondu vadībā iesaistītājām institūcijām un otru finansējuma saņēmējiem – par aktualitātēm publisko iepirkumu jomā un biežāk konstatētajām neatbilstībām ES fondu projektu iepirkumos.		iepirkuma līguma noslēgšanas) atklājot neprecizitātes vai nepilnības ES fondu finansējuma iepirkumu dokumentācijas sagatavošanā un iepirkumu procedūras norisē. Kopumā pirmspārbaudes tiek veiktas atbilstoši un ievērojot IUB pirmspārbaudes metodikā norādītos principus, galvenokārt pārbaudes ietveros izsakarot rekomendējoša rakstura ieteikumus, lai vēl vairāk uzlabotu pirmspārbaudes kvalitāti. Izteikto ieteikumu ieviešanu uzrauga ES fondu vadošā iestāde.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Martinsone, 67083829
baiba.martinsone@fm.gov.lv